

2

2 o o l e d n í v a v n í

56. loutkářská Chrudim

DNES

1.8.2007

11.00, 14.00, 16.00 - DKP malá scéna

Felipo Rio de Chou – Costa •

ÚPLNEK NAD PAMPOU

LS Vlastislav, Hradec Králové *

Jakub Maksymov, Jarka Holasová •

O HONZOJ

LS Někdo, Jaroměř *

Hana Doskočilová •

STINOVÉ DIVADLO PRO KRÁSNOU LIN

ZUS Veselí nad Moravou **

11.00, 14.00, 16.00 - MED

Gyula Urbán • **BLEDEMODRÝ PETR**

LS Moje pětka, Jaroměř *

10.00, 15.00, 17.00 - Husovka

Ivana Drahoňovská • **PERNÍKOVÁ CHALOUPKA**

LS Na Židli, Turnov ***

19.00 - Letní scéna – Resselovo náměstí

JOSEF IX. & SKUPINA ULTRABLUE

+ j. h. MILAN SCHELINGER

18.00, 22.00 - Divadlo Karla Pippicha

Luboš Čížek • **ZKÁZA ADAMITU**

LS Na holou, Hořovice *

22.?? – (po představení Zkáza adamitů)

Výstavní síň Divadla Karla Pippicha

MANÁSKOVY SVĚT

výstava ze sbírek Muzea loutkářských kultur.

23.00 - Muzeum loutkářských kultur**NOČNÍ PROHLÍDKA**

ZÍTRA

2.8.2007

10.00, 15.00, 17.00 - Husovka

Josef Čapek • **PEJSEK A KOČIČKA**

LS Na Židli, Turnov ***

Eduard Vavruška – Libor Štumpf • **RYBÁŘ**

Miroslav Alexa, Chrudim ***

11.00, 14.00 - DKP malá scéna

František Hrubín • **1x3 POHÁDKY**

LS Terka, Žamberk *

Jana Dyořácková na motivy vlámské pohádky

CERNA A BILÁ FRŮNA

LD Maminy, Jaroměř *

11.00, 16.00 - MED

L. Moszcynski, J. Wilkowski • **GIŇOL**

LS Klubíčko, Cvikov *

19.00 - letní scéna – Resselovo náměstí

MEKYBAND • M. ZBIRKA revival band

21.00 - Divadlo Karla Pippicha

TRÍ MUSKETYRI

Divadlo ALFA, Pízeň **

* **soutěžní představení**** **inspirativní program***** **okénko loutkářských tradic**

Lodě

text4next

Pavel Šrut
Lichožrout

Lichožrout mé sěgry Božky
Je labužník na ponožky.

Přišel k nám už předloni
a nic mu tak nevoni
jak ponožky její.

Vážně!

Nic jiného není.

Jenom jednou – za totáče -
spořádal i punčocháče
od tetičky z Francie.
(Chudinka už nežije.)

Ach, to bylo pláče
pro ty punčocháče.

Prohledala každý kout
a ten prevít Lichožrout
v koši prádla seděl zticha
a počítal:

Sudá, lichá...

Totíž:

Lichožrout mé sěgry Božky -
(tlusté břicho, žádné nožky)
z párů dělá licháče.

Pět ponožek ke sváče,
nejmín sedm k večeri,
pak vyklouzne ze dveří
a hurá zas k sousedům!

V noci projde celý dům,
vynechá jen pana Krohu.

A proč právě pana Krohu?

Vám to klidně říci mohu:
on má jenom jednu nohu.

(Příšerky a příšeři)

ěžko na cvičišti, letělo včera v 8 ráno zvětralou myslí pěti nevyspalých Valderonových věrných. To jsme ještě netušili, že v touze po dokonalosti zavaříme chrudimské tiskárně a všem okolo. Technologické problémy oddálily první vydání Valderonu, což dalo popud k mrzkým fámám. Není pravda, že jsme tisk schválně zdržovali abychom dělali Valderon vzácným. To nemáme zapotřebí my ani on! Oceňujeme, že jste nás do redakce nepřišli pokousat. Věřte, nastavili bychom – s hlavou od popela – i druhou nohu. Tedy alespoň vybraný nemytý obětní beránek. Tak, a teď už o tom nebudeme mluvit ani psát.

Pěkný den, loutky a panáky, jakož i předměty.

Přející: Valderon a spol.

POZOR

Redakce (jsme ve sklepě Pippichova divadla) vítá vaše reakce na představení, program 56. LCH či uveřejněné články. Především věří ve věčné polemiky, připomínky, minutové loutkářské hry, objevy nových skvělých hospůdek a bufetů nebo inspirativní texty pro Text for next. Přijďte za námi do redakce. Pokud nebudeme k zastížení, doufáme, že vám stejně dobře poslouží bedýnka se známkami Valderonu (i punku a recyklovaného odpadu) v recepci Divadla K. Pippicha.

Po dobu trvání festivalu je pro účastníky otevřena Loutkářská hospůdka v Muzeu. Klidně i do rána.

Nedělní vernisáž výstavy Maňáskový svět v Divadle Karla Pippicha začne až po skončení představení Zkáza adamitů, tedy ne ve 22 hodin, jak je uvedeno v programové brožuře.

ZTRÁTA TAŠKY!!! Mamapapa Tomáš Žižka postrádá černou koženou brašnu. Nálezci či svědci jejich toulek vítáni kdekoli, třeba v redakci! Poctivého, kterého brašna pálí, odměníme! (Za Žižku!)

POHOV

máte štěstí, že jdou zrovna kolem

Hospoda Na růžku - U mušketýra (v horní části náměstí) Malá i velká jídla za lidové ceny, pivo Krušovice, podnik oblíben i mezi místními, čili na vás nemusí zbýt místo (jako na nás).

Restaurace a vinárna Na hradbách (na hradbách) V provozu je i terasa s překrásným výhledem na chrudimské paneláky. Jídla pro náročnější - okolo 100 Kč, ale i menší chuťovky (utopenec, pivní sůr, obložená topinka, USA brambory), pivo Budvar, obsluha se vám může zdát pomalejší, ale nápis: NEJSTE NA ÚTEKU, ALE V KLIDNÉ HOSPODĚ vás zklidní. Stejně potěší nápis: HURÁ, KONEČNĚ PRAZDNIINY, UČITELE NÁM TAKY.

U Smetánka nebo Smetánky (povlovnou cestou vzhůru na ústřední náměstí)

Cukrárna a lahůdkářství. V neděli má sice otevřeno až od 10:30, ale ve všední den od 6:30 a v sobotu od 7 hodin a dáte si tam čerstvé majonézové i zeleninové saláty, chlebičky se šunkou i tvarohovými pomazánkami.

A čaj, kávu nebo kakao. Dorážky samozřejmostí, různé druhy pečiva rovněž. Obsluha vlídná, dva členové redakce se kolem potulovali v sobotu půl hodiny před otevřením a prodavačky

už je zvaly dovnitř. Pak odolejte!

(red)

Valderon je, když...

Punk-va droufá kymly.

rozhorror

O Okénku se Štěpánem Filčíkem

Proč jste se rozhodli zařadit na LCH letos už 2. ročník tzv. Okénka loutkářských tradic (OLT)?

Okénko vzniklo kompromisem mezi tím, co bychom chtěli a co by bylo potřeba. V 70. letech se loutkářský amatérský svět trošičku rozdělil na dva tábory - tradiční loutkáři stáli proti ne-tradičním. Když jsem nastoupil v roce 2003 do Artamy, překvapilo mě, že tato situace přetrvává, a přemýšlel jsem, jak tradiční loutkáře na LCH dostat. Protože kvalitních souborů tohoto typu není až tolik, tak se přes krajské přehlídky na tu celostátní dostanou naprosto výjimečně. Po různých pokusech jsme před dvěma lety přišli s nápadem OLT. A že je to na místě, o tom svědčí i to, že zrovna vloni se jedna z nejlepších inscenací zahrála právě v Okénku - byla to inscenace divadla V Boudě (Plzeň).

Jaká je koncepce OLT?

Jde o to, aby jednak byli tradiční loutkáři na LCH viděni a aby i oni mohli sledovat, co se děje na loutkářské amatérské špičce. Každý rok se věnujeme jinému druhu loutek. Vloni tu byly marionety, letos maňáskové inscenace. Hlavní záměr je, aby se všichni loutkáři potkali. Nakonec jsme našli tenhle způsob a zatím to vypadá, že to půjde. Naše ambice je, aby se LCH stala festivalem všech loutkářů. Aby se potkali, ať už tady hrajou, nebo ne.

Tradiční soubory se k LCH (ale i Hronovu) upínají možná až s pocitem jakési křivdy. Ale jaká křivda se tu stala? De facto existují oba proudy přirozeně vedle sebe a neubírají si místo na slunci. Ale občas některé tradiční soubory budí dojem, že jim jde nejen o pocit uznání, a snad i jakési „vavříny“, které jsou pro ně možná podstatnější, než bychom čekali?

Pocit uznání potřebuje každý. Samozřejmě je důležité chválit za to, co je opravdu hodné pochválení. A pak se otevře cesta k dialogu, kdy je možný říct i to, co by se dalo udělat jinak, a soubory na to slyší. Důležité ale je, jestli jde o divadlo, nebo ne. Totiž ochotnický divadlo obecně má různý důvody vzniku a různý smysl. Ten divadelní důvod je: mám myšlenku, mám téma, chci o něm mluvit, chci s ním jít na jeviště před diváky. Ale pak jsou tady třeba společenský důvody. Necítí zase až tak divadlo, ale spíš potřebu udělat něco pro děti. U loutkářů marionety na klasických jevištích (v činohře třeba selský divadlo) najednou plní jakousi funkci společensko-sociální. Navíc např. u sokol-ských souborů jde jen o část spolkové činnosti, protože původní náplň mají jinou a divadlo je jen doplněk. A to je naprosto legitimní důvod k práci. Je ale jasný, že když pak přijedou na vrcholovou přehlídku, kde v porotě sedí divadelníci, tak před nimi nemůžou obstát. Je to trošičku, jako kdyby jeden mluvil finsky a druhý česky. Vypadá to stejně, ale vnitřní potřeby jsou diametrálně posunuté. Takže pokud jde o tradiční amatéry, myslím si, že jednak potřebují pochválit, ale hlavně by potřebovali, aby jim bylo rozuměno, co a proč dělají. Celá řada spolkových divadel, který vznikly po převratu, mají věkový průměr 70 let. To jsou starý sokolové a sokolky, který se do toho pustili po letech. Ty lidi už nemůžeme nějak měnit. Můžeme je ale ctít a obdivovat, aniž bychom se tvářili, že jsou vynikající divadelníci. Protože to, co dělají, je velmi záslužný, a já si myslím, že to je kvalita, kterou je třeba ocenit. Další důležitá věc je, že na malém městě nebo vesnici plní jejich divadlo funkci jediný pravidelný kultury v jejich obci. Všechny děti tam jsou odchované loutkovým divadlem, vstupují do světa kultury a divadla speciálně přes loutkový divadlo. Takže jejich podpora se mi zdá, že je dokonce „státotvorná“.

Kuna

Kuna ulovila Štěpána. Foto ulovil Michal Drtina

SMSemináře

Valderon má špióny. V každém semináři je nasazen alespoň jeden agent, někteří jsou zatím spící. Aktivovaní již nám posílají první tajné zprávy.

Seminář S – scénografický (lektoři Irena Marečková a Jiří Vyšohlíd)

U Ireny a Jirky Sněhovou královnou upekli, naporcovali a dali zatím do spižírny odležet a zítra se uvidí, co dál. Kocourek

V první třetině hrací doby nás lektoři uvedli do problematiky tvorby scénografie, v druhé jsme my, seminaristé, řekli něco o sobě a formulovali, co od semináře očekáváme a v poslední třetině se rozpoutala živá diskuse o tématu Sněhové královny. Agent 00S

Seminář D – dramaturgie (lektorka Petra Zámečnicková)

Úvod o tom, co je dramaturgie a o nevděčné práci dramaturga. Společné čtení textu Drak od J. Švarce. Domácí úkol: Přečíst znovu. Agent 00D

Seminář Z – zvuk, hlas, divadlo (lektor Jan Matásek)

Dnešní schůzka byla víceméně seznamovací. Nezapomněli jsme však ani na zvuky. Některé byly opravdu zajímavé... J

Seminář L – loutkářská dílna (lektoři Karel Šefrna a Jiří Polehňa)

8.30 – máme loutky a rekvizity, máme praktikábl a scénu

8.40 – máme basu a písničky!

9.30 – máme 1,5m kostkované látky

10.40 – máme Jirku (Polehňu) a Šárku taky

11.00 – zkoušíme

12.00 – zkoušíme

13.00 – jíme

14.00 – zkoušíme

15.30 – máme první obrazy

Agent 00L

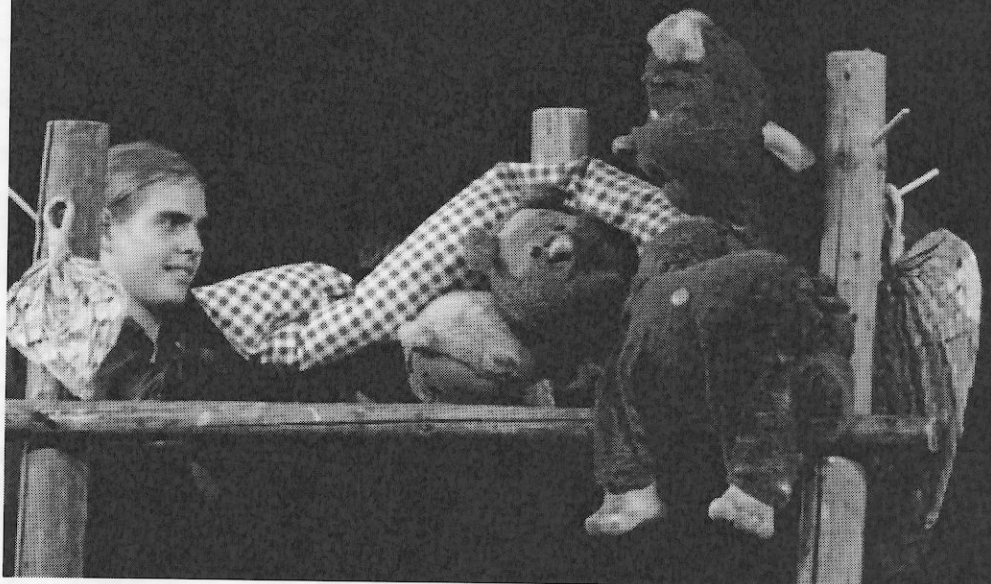
Seminář A – autorsko-dramatizátorský seminář (lektor Luděk Richter)

Dnes se rozebíral můj text, takže dva paňáky, abych přežil. Ne, letos z něho zůstalo mnohem více, než dříve. (Asi jsem se za ta léta, co seminář navštěvuji, alespoň něco naučil). Citace Lektora: Loutky dělíme na spodové, marionety, manekýny a specialitou posledních let jsou plyšáci. Agent 00A

Já sem lituji

Pro pravidelné uživatele
Vykřičníčku malá oprava. LS
Terka, Žamberk nehraje v
pondělí 1x3 prasátka, ale
1x3 pohádky. Tímto se
prasátkům i Terce omlou-
vají, aniž to vědí, autoři
Vykřičníčku.

Velká část seminaristů zároveň hraje v představeních.
Na snímku David Maule v Brum pohádce plzeňského Střípku.

DOROTA:

Dva mladí muži se svým příběhem

– který je jejich autorsky, ale v symbolické rovině je i jejich vlastní, privátní. To v představení Jakuba Kováře a Pavla Martince sice také vidíme, ale samozřejmě nám není dána taková jasnožřivost, abychom mohli přesně rozklíčovat, co z toho, co je v inscenaci, zažívají obdobně i oni, soukromě. (Říká se tomu synchronicita.) Spoléháme na to, že si dost pamatujeme sebe samé v jejich věku. Potud je tedy téměř zaručeno, že představení ponese výpověď. Je tomu tak. Zůstává to však spíše jen v této bezděčné rovině. Oba pánové před námi předestírají příběh cesty černého chlapce africkou pouští. Šestero žlutých kopečků nám – kteří jdeme na Africký příběh a známe název představení – poušť automaticky evokuje. Taky jsou to hrby velbloudů. Původní rámec s velbloudy však během repríz odpadl – či přesněji byl zredukován na méně než nezbytné minimum, takže vlastně odpadl.

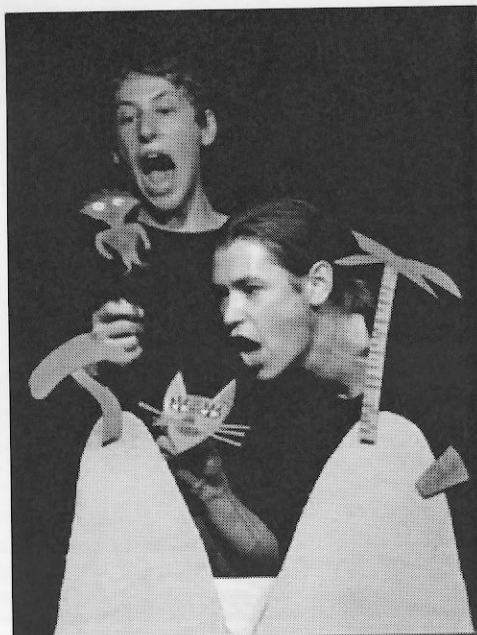
Hoši (všimněte si, jak průběžně hledám označení – to je právě téma inscenace: iniciace; přechodný a už neudržitelný stav mezi chlapcem a mužem)... takže mládenci rozehrávají v nijak nespecifikovaných rolích a tedy spíše za sebe hru tím, že přicházejí z hlediště a baví se spolu zástupnou řečí, dětštinou, chcete-li, změtí hlásek, jež vesměs nenesou sémantický obsah. Přesto však vidíme, že jejich neřeč není ornament, tedy že naopak je funkční a je jednáním (mezi těmi dvěma). Mechanicky by ani nemělo smysl to dělat, že.

Stejně tak, jak se jinoši na scéně překvapují významy a naléhavostí své neřeči, se oba vzápětí dovedou překvapovat a nahrávat si i významy své skutečné řeči. Načasování replik je u nich předností, která plyne z autorského základu, z toho že autoři jsou na scéně. Přičemž jak už naznačeno se v jejich podání nejedná o reprodukci textu, který napsali, ale o evokaci jejich příběhu. Padne-li jiné slovo, jiné označení, ten druhý na to tak také reaguje. Samozřejmě i ten, kdo neplánované slovo řekne, je tím překvapen, protože si to tak nijak předem nerozmyslel. Představení tím získává nepopíratelný půvab, neboť svým způsobem vzniká před námi. Je to, to příslovečné tady a teď, kterým vůbec se definuje divadlo. V budoucnu oba mladí muži patrně budou chtít a moci improvizovat podstatnější sekvence svých příštích inscenací.

Loutky byly podstatné o něco méně. Herci nejednali za ně, spíše jimi reprezentovali figury, o které v příběhu šlo.

Pavel a Jakub vytvořili v divadle dobrou náladu. Viděli jsme na nich, že se vskutku baví tím, co dělají a že je to jejich. Jejich pobavenost nebyla vyčůraná, naschvál návodná, ale naopak autentická a celkem bezelstná. (Připomněl jsem si Zdeňka Svěráka, jehož pobavení je na něm rovněž patrné a také se do nás indukuje, jako u Pavla a Jakuba.) Dobrá nálada a skutečné autorské ručení za jejich věc nás činili poněkud náchylnými si téma a poslání inscenace poněkud dotvářet. Pozor na to, hoši! :-) Kdo černého chlapce poslal pouští a proč, zůstalo poněkud málo artikulované a tudíž i nejasné. Zůstal prostor pro hypotézy, proč tomu tak bylo, případně pro naši vnitřní kritiku, proč to není patrné. A to je jistě škoda.

Petr Vydra

- to bylo super, bylo vidět, že je to baví, byly tam dobré nápady, vtipný to bylo - moc se mi to líbilo
- hlavně se mi líbil velký pták
- byla to pro mě velká absurdáma, moc jsem nepochopil jednotlivé fóry, ale jsou to velmi šikovní mladí kluci a mrzí mě, že je nevidím v něčem uspořádanějším
- inspirativní, příjemné, živé
- milý, roztomilý pro děti, kluci si vyhráli, asi je to baví hrát
- skvělý, akční a líbilo se mi hlavně, že si herci všechno dělali sami
- vtipný a nápaditý, pro děti výborný, nebylo to nic průměrného, jedno-duchá a pěkná scéna
- chtělo by to víc propracovat, ale byli příjemní
- takový vo ničem, odnikud nikam a nepochopil jsem ten rámec
- kluci dobrý, ale schází režie, spíš taková exhibice
- šikovní a taky fakt pěkní kluci

Chybí pevný záměr

Živé a hravé představení dnes už dospělých žáků Hany Mockové z LDO ZUŠ Semily bylo sympatické zejména nasazením a bezprostředností obou protagonistů. Přestože jejich (loutko)hrabyla plná hezkých nápadů, překvapivých momentů i humoru, vnučuje se otázka, oč by mohla být silnější a podnětější, kdyby se opírala o kvalitní dramatický text či literární předlohu. Příběh je poskládán z řady víceméně nahodilých motivů a situací, které jsou vesměs nápaditě rozehrány (oběma klukům rozhodně nelze upřít jistý improvizací um). Po každém nápadu ale zpravidla následuje moment rozpačitého přešlapování na místě, kdy se ukáže, že už nápad není kam dál rozvíjet a je třeba hledat nový moment překvapení. Autoři sice občas dají divákům naději, že už se v příběhu klube jakási tematická linka, pokaždé ji ale opustí. Jako slibný se přitom jeví už samotný koncept postupně odhalovaného a zabydlovaného světa, nemilosrdně uzavřeného mezi dvěma body – domovem a cedulkou značící konec. Ani to nás ovšem nevede k žádné myšlence či pointě. K pochopení inscenačního záměru nám nepomůže ani rámování příběhu postavami jakýchsi zmatených arabských(?) velbloudů.

Navzdory tomu všemu mě baví Africký příběh sledovat. Kdyby se ale za výběrem a řazením jednotlivých situací skrýval pevný záměr, nepohybovalo by se snad představení tak často na samé hraně bezprostřední hry a samoučelné exhibice.

Jakub Hulák

RE: d'akce

Oba mladí muži se pohybují před publikem se sympatickou samozřejmostí a přirozeně navazují kontakt s diváky - lehce s nimi většinu času komunikují, přestože je nevyzývají ke spolupráci a netahají je do představení. Píšu většinu času: inscenaci chybí dramaturg, který by příběh sevřeně vystavěl a ohlídal rytmus. Takto se děj potácí kolem linie, která neurazí, neunudí, ale je venkoncem nevzrušivá. Až z toho někdy divák ztrácí koncentraci. Což je zbytečné: Pavel Martinec i Jakub Kovář mají vzácnou schopnost si pozornost diváků hravě udržet, pokud nebudou hazardovat s kolísáním napětí a tempa inscenaci. Jistě by vytěžili maximum z plošných loutek a jednotlivých příběhů černouška putujícího světem, kdyby se tolik nerozdrobovali v nápadíčcích, kterých se mohli s lehkým srdcem vzdát. Některé zdržovaly děj a nic zásadního nenesly – třeba navrtání vodního zdroje, palma usychá, tak najdu špunt. Dál se s palmou ani s vodou (namalovaný proud vody není žádný fór) nehraje – proč to? Dobře, že se na Chrudimi ukázali: rádi o nich víme. A protože mají na víc, příště už bych jim nic neodpustila. Už v krajském kole.

Kosa

DOROTA vs. HOLOTA

Petr Vydra:

bavilo je to, byli autentičtí, bez kalkulu, reagovali na sebe jsou tam alogismy, třeba vyschne poušť oni improvizují, ale spíše procesuálně

Jakub Hulák:

velká energie, ale nemá se o co opřít, nabízejí motivy, ale není kam je rozvíjet rámec nedává klíč

občas to hraničí s exhibicí

Karel Tománek:

tady padl termín studentský humor, ten tam nebyl, ten počítá s ironií, se znalostí nějakého oboru, odbornými termíny

je to nesmělé vykrouknutí z rámce ZUŠ

Robert Smolík:

ta cesta je iniciační a kluci v podstatě absolvuji totéž – iniciace tvorbou autorského představení oni ale neřeší naše otázky, oni možná řeší svoje, ale nejsou tu, aby nám to mohli říct komunikovali s publikem, ale vágně

Krajské doroty:

- došlo ke změně rámce, zmizel sen, kde ty volné asociace a obrazy nevadily
- cítíme nadšení z invence, půvabu, herectví a mládí a teď přijdou další kroky, musí jít dál a přinést nějaké poselství, třeba malé, abychom nebyli jen okouzleni, ale i obohaceni
- oni se posouvají rychle, touží po absurditě, aniž vědí, co to vlastně je

Holota:

- byl tam nedbale používaný jazyk a práce s ním
- není to tematizováno, iniciace, to by bylo téma, ale jaká, hodnoty dříve důležité nejsou dnes k ničemu
- je tam rozpor mezi jejich schopnostmi a hrou s loutkami, oni hrají nad loutkou, mezi sebou, loutky nemusíme ani sledovat

Perla: Oni tu nejsou, pojďme to tedy říci otevřeně.

DOROTA:

Hrubě tesaná energie

– tak bych pojmenoval představení Hloupá Barka, které jsem viděl v podání souboru Jiskra z Prahy. To znamená, že nepochybuji o nadšení tvůrců, které způsobilo, že se v tradičně marionetovém divadle pokusili o experiment v podobě představení založeného na jiném typu loutek – maňáscích – a navíc se nechtěli spokojit s maňáskovou klasikou a rozhodli se tento typ loutek, a také způsob hry s nimi ozvláštnit. Toho si vážím a svými poznámkami bych pouze rád upozornil na možnosti, jak tuto energii tesat jemněji a efektivněji. Jedna ze základních otázek, které by si měl tvůrce (tedy zejména autor a režisér) položit, je: o čem to ve skutečnosti je. Jednoduše řečeno, co je ten problém, který se na konci vyřeší. V případě Hloupé Barky bych to mohl pojmenovat takto: Barka miluje Matěje, ale ten vidí jen její nešikovnost – na konci si ale uvědomí, že její láska k němu je mnohem důležitější. Měl jsem bohužel pocit, že takovou otázku si nikdo nepoložil nebo pouze nedůsledně. Bez vědomí tohoto základního příběhu se pak může stát, že Barka je postavou pouze jednorozměrnou (tedy pouze hloupou) a na konci Matěj nemůže vidět opravdu nic víc, než znovu její hloupost. Z toho pohledu pak může být z Matějova pohledu konec toliko smíření se s depresivním faktem a neobjevením skrytých kvalit manželky.

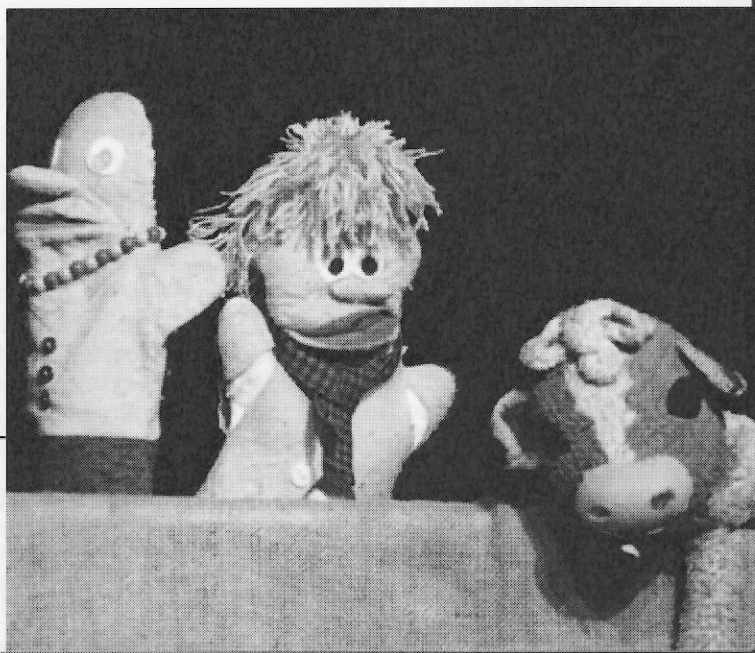
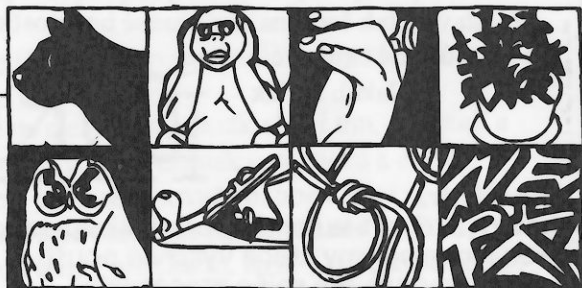
Další otázkou, která mě napadá v souvislosti s tímto představením, je otázka výhodnosti použití určitého typu loutek – v našem případě maňásků. Maňásci skýtají velké výhody v látkách, které v sobě mají nádech grotesky, v látkách poskytujících dostatečné množství gagových situací počítajících s fyzickým utrpením postav (sekyra v hlavě apod.). Jak jsem řekl na diskusi, myslím si, že Drdova pohádka tento potenciál má. Mám ovšem pocit, že zůstal nevyužit, mluvené slovo převládlo nad akcí už v první fázi tvorby, a to v samotné dramatizaci. Doporučoval bych proto mít tuto otázku na paměti od začátku; s jasným vědomím možností loutek je pak též snazší hru s nimi ozvláštnit.

Nakonec bych pouze rád připomenul věc, kterou jsem v diskusi záměrně vynechal, a to je prvopočátek tvorby určitého představení. Herci z Hloupé Barky jsou pro mě čtveřicí činorodých lidí a myslím si, že si mohou dovolit větší volnost v zodpovězení otázky, jak a pro koho chci vlastně dělat divadlo.

Petr Vodička

“

- nebylo to živý, přišlo mi to hodně nadřený, nacvičený
- asi každé čekal něco jiného, moc se mi to teda nelíbilo
- taky hezký
- infantilní, nuda
- asi nejsem cílová skupina, mě to přišlo hrozný
- nemám slov, večer spálím obřadně program
- jo, zasmál jsem se
- ty loutky nic nedělaly, neuměly, jenom
otvíraly pusy, a to ještě tak divně, jako by
měly nějakou deformaci dutiny ústní
- škoda vajíček, to bych si je radši usmažila
k večeři
- škoda lidí
- nevím proč činohra a loutky – nefunkční
- chybí jim někdo, kdo by to viděl zvenku,
jo, režisér
- nepěkné loutky, nepěkná scéna

Rozkošné rozbíjení vajec

V programové brožuře je v kolonce obsah představení popsána snaha souboru o to, aby z pohádky „plynulo nějaké ponaučení, aby byla krátká, trefná a vtipná.“

Úkol skutečně nadlidský.

Jisté je jedno, pohádka byla krátká.

Pohádka byla i vtipná. Tedy přesněji řečeno – místy. Většinou když se rozbíjela vejce.

Vejce byla rozbíjena skutečně rozkošně, přesně a někdy i nečekaně. Byla rozbíjena s velikou energií. Rozbíjela je Barka. Hloupá Barka.

Jen vždycky, když se ta nebohá vajíčka měla rozplesknout o podlahu, byla na zemi způsobně rozprostřena omyvatelná podložka (aby se nic neumazalo) a tu vajíčka trefovala.

Potud byla pohádka i trefná.

Matěj nakonec našel ve světě ženy hloupější než Barka, tedy spíše nenašel žádnou (!) chytřejší, a tak se musel vrátit k Barce domů. A tak měla pohádka i poselství: tedy ženy jsou hloupé!

A safra, trochu bezvýhodné. Myslel jsem na ty slepice, uvězněné v normovaných klecích a na to, jestli není tak trochu hloupé rozbít zbytečně tolik vajec.

Ale rozbili je skutečně rozkošně, přesně a někdy i nečekaně, rozbili je s velikou energií a v tom vidím šanci, jak to ospravedlnit před slepicemi.

Mladí lidé z pražské Jiskry se rozhodli vstoupit na pro ně neprobádané území a zkusit něco jiného. A dali do toho vše. A můžeme a musíme, samozřejmě hovořit o úskalích předlohy a dramatizace, o vhodnosti textu pro maňásky – tedy spodové loutky, o zmatcích v jejich vztahu k hercům. O nesnesitelné hudbě, o výpravě...

Ale nikdo nemůže říct, že do toho nedali vše.

Robert Smolík

DOROTA vs. HOLOTA

Petr Vodička:

text je obecně vhodný pro maňásky (sled gagů, pointovaný příběh Barky)

v představení postrádám vystavěné situace

nesmyslné střídání herců a loutek – divákovi chybí klíč

je Barka jenom „kráva“, anebo má něco, za co si jí může Matěj vážít?

Robert Smolík:

energie z hraných scén padala, když je vystřídal maňásci (resp. chňapky)

výprava je surreálním nedefinovatelným setkáním folklóru, plastového stojanu a juty, které postrádá estetický rozměr

Karel Tománek:

prvotní je poslání hry, obsah, který divák (děti!) v prvním sledu pochopí a odnese si, všechno ostatní tomu jen slouží

Holota: - byla jsem zaskočena loutkami, šílený, kýčovitý

- ukecaný, nic se na maňáscích nehejbal, výtvarně strašný

- nejsou to maňásci, jsou to chňapky s hubou

- proč tam loutky vůbec byly?

- potěšilo mě, že v Jiskře to zkoušejí mladí nějak jinak, vnášejí vlastní myšlení, nová jiskra v Jiskře!

- špatně funguje přechod z velké scény za paraván, kde se „maňásci“ tísň

- nevyužili jste potenciál maňásků, kteří můžou mnohem víc, než herec, mělo by jít o povýšení, ne kontrast

Soubor: - loutky dělal profesionální výtvarník

- chtěli jsme to hlavně přiblížit tříletým dětem

Judr. Slunéčko:

Chtěli jsme inscenaci ozvláštnit novými prvky. Jestli to vyšlo nebo nevyšlo, to už je na vás. Vy tomu rozumíte. Hledali jsme řešení, ale řešení nelze nikdy najít, musí se to vyzkoušet na divácích.

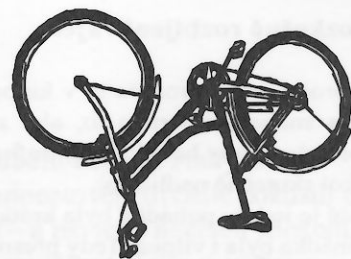
RE: d'akce

od prvního falešného tónu hudebních vycpávek až po závěrečnou oponu nuda a školácký neumětelismus. takový ohňostroj z koudele diváckých dojmů odpálila jiskra praha svojí hloupou barkou. pohádkář drda asi rozpačité dumá, kam se z jeho předlohy ztratil humor. režie a herecká akce slabiny scénáře nepřekonávají. princip střídání herců s maňásky postrádá funkčnost a logiku. bezzubá režie řeší bezvýhodné momenty představení tím, že nechá herce nekonečně dlouho obíhat rozkomíhaný paraván, až všichni spolehlivě ztrácí přehled, kdo koho v hloupé barce vlastně honí. herecko-maňáskovou míchanici chuťově nezachrání ani laciné vaječné pojivo. ambice šéfkuchaře připravit nám divadelní laskominu skončila kulinářským fiaskem.

kuna

KRAJSKÉ POROTY

Vlastislav, ZUŠ Na Střezině Hradec Králové

Felipo Rio de Chou-Costa: *Úplněk nad pampou*

V programu soubor uvádí, že představení je zkrácenou rekonstrukcí mexické telenovely, kterou v polovině sedmdesátých let uvedla Yucatánská skupina Artístico manuale v mexických deštných pralesích. Už to samo o sobě nastiňuje charakter inscenace, která je vynalézavou parodií. Na scéně vidíme několik „televizních obrazovek“ – dějišť překrytých oponkami a vždy jedna z nich se zvedne, abychom mohli sledovat hlasatele, děj hrany malými marionetami či živě provedený detailní záběr postavy. Soubor odehraje tři díly mnohadílné (tuším, že dvouseťdílné) telenovely (začátek, prostředek a závěr) a hlasatelé dovypráví, co se událo v dílech mezi tím. Inscenace je vtipná, ale místy přece jen nastává trochu stereotyp, který by potřeboval občas něčím nečekaným ozvláštnit – například přesunutím dějiště na jinou z obrazovek (zatím zůstávají na stejném místě). Rozhodně by ale inscenaci pomohlo lepší nasvícení (rampa dovnitř divadélka), protože nasvícení zvenčí vrhá zbytečné stíny a trochu problematizuje rozeznání jednotlivých postav. Možná by pomohla i rezignace na živý taneční rámec na mexické rytmy před obrazovkami a umístění hrací plochy na forbinu.

V každém případě jde tématem i zvolenými výrazovými prostředky o zajímavou inscenaci a je rozhodně v silách inscenátorů uve-
dené problémy odstranit.

Soubor byl doporučen do širšího výběru na Regionální loutkářské přehlídce Hradec Králové

Porota: Anička Duchaňová, Tomáš Žížka, Alena Exnarová

Někdo, ZUŠ Jaroměř

O Honzoi (podle japonské pohádky)

Jakub Maksymov si pohádku sám napsal a přenesl ji do naší reality. Než inscenace začne, vidíme prázdné jeviště s hromádkou odpadků. Pak přijde uklízeč v oranžové vestě tlačící úklidový vozík (z něj místo násad náradí trčí vahadla loutek) a z nádražního hlášení se dozvídáme, v jakém prostředí jsme se ocitli. Uklízeč zametá a nadává na poplivané odpadky a poté nabídne, že nám bude vyprávět pohádku o tom, jak jindy nehygienický plivanec jednou pozitivně zasáhl. Z vozíku vytahuje loutky vyrobené nápaditě z odpadků, jen pro stonožku odběhne do zákulisí, kde mu ji pomocník navlékne na koště. Poté, protože mu chybí ruce, požádá o vodění stonožky jednoho z diváků a pak už pohádka, kdy plivanec zlikvidoval nebezpečnou stonožku, spěje ke zdárnému konci. Jde o inscenaci nápaditou a netuctovou, v níž se jistě zúročilo pedagogické vedení Jarky Holasové. Jen by celku ještě prospělo logičtější propojení rámce s volbou výrazových prostředků pro odehrání pohádky (tedy nikoliv nadávání, ale radost nad odpadky, které lidi zanechávají a které jsou vhodným prostředkem pro výrobu loutek; nadávání pak pouze proto, že je lidi nehygienicky poplivou...).

Soubor byl doporučen do širšího ... viz *Úplněk nad pampou*

Moje pětka, ZUŠ Jaroměř

Gyula Urbán – Jarka Holasová: *Bleděmodrý Petr*

Inscenace o pejskovi, kterému všichni ubližovali, protože byl jiný, než ostatní, je velmi aktuální. Jaroměřské děti hrají zaujatě a soustředěně, a tak cítíme, že je to i jejich problém. Hrají hadrovými loutkami, které přímo vodí, ale hrají sami za sebe (například si občas předají nějakou sladkost jako vyjádření přízně). Hrají také s malými autíčky či z papíru složenými loďkami. Hraje ale i skutečný párek, jehož ukradení je svedeno na Petříka. Hraje se ve scéně složené z vysokého paravánu a překrytého stolu (či soklu) a okolo nich. Na stole při Petrově putování ubíhá látková silnice. Z paravánu se pak po moři spouští papírové loďky, když Petr konečně najde spřízněnou duši v osobě námořníka a vydává se s ním na moře. Snad jen příliš rychle poté, co námořník vysvětlí Petrovi, že je cenný právě tím, že je jedinečný, objeví se ostrov modrých psů. A tak má divák jen málo času nechat si zmíněnou situaci doznít. Přes tuto drobnou připomínku je inscenace silně emotivně působivá, a tak se odborná porota rozhodla doporučit ji k postupu na LCH i s vědomím rizika, které s sebou různá představení téže inscenace dětských souborů svou proměnlivostí přinášejí.

Soubor byl doporučen do širšího ... viz *Úplněk nad pampou* a *O Honzoi*

Na holou, Hořovice

L. Čížek: *Zkáza adamitů*

Soubor v historické parodii nešetří vtipem, nadsázkou, zjednodušením, kterým nám chce „vyvrátit“ některá vžitá historická dogmata o působení husitů v Čechách. To až dnes můžeme beztrestně karikovat hrdinu Jana Žižku, který se jistě zasloužil o nejedno vítězství husitských vojsk, ale který podle zákonů středověku plenil, vraždil a pil. Udivuje také jedinečná výprava, zejména loutky Ludvíka Řeřichy, které jsou jeho prvním výtvarným pokusem.

Inscenace byla doporučena do širšího výběru z přehlídky 3. pražský Tajtrlík

Porota: Jiří Středa, Mirka Výdrová a Štěpán Filčík

LAST MINUTE

Jak bylo v minulém čísle zpravodaje řečeno, Valderon si potrpí na tvůrčí utrpení. A vyhlásil soutěž -minutové loutkářské hry.

Téma minutových loutkářských her je buď volné, nebo každý den jiné. A je možné se k nim vracet.

Téma č. 1: Etuda pro dva pivní tácky a prázdnou sklenici.

Téma č. 2: Groteska, v níž účinkují schody, stará paní a nosné trámk.

Odměna: na konci LCH. Do té doby v utajení. Hry a hříčky přijímá Valderon v redakci, nebo v bedýnce na recepci v Divadle K. Pippicha.

Je pravděpodobné, že autory okamžitě potěší - ten Valderon.

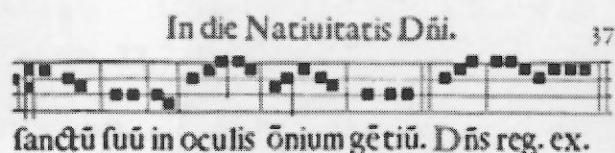
-Čtení na pokračování-

Vyprávění o tom, jak skřeti unesli hrobníka (pokračování)

Svlékl si kabát, postavil lucernu, slezl do načaté jámy a s pravou vervou a chutí asi hodinu hloubil hrob. Ale půda byla mrazem ztvrdlá a nebylo nijak snadné hlínu vyrývat a vyhazovat; a třebaže svítil měsíc, byl to teprve úzký srpek a vrhal jen velmi chabé světlo na hrob, který ležel ve stínu kostela. Kdykoli jindy by byly ty překážky Gabriela Gruba velmi rozmrzely a pohněvaly, ale tentokrát ho tak silně potěšilo, jak klučinovi zarazil chuť do zpěvu, že málo dbal, jak pomalu mu jde práce od ruky; a když ji pro ten večer skončil, nahlížel s krutým uspokojením do hrobu, shledával si nářadí a pobrukoval si:

„Poslední nocleh lidský, by ho pohledal,
stop země několik, když život za své vzal,
jen kámen u nohou a kámen u hlavy,
pro červů hostinu stůl chystá lákavý,
kus drnu nad čelem a jako polštář hlínu –
jak spí se člověku v tom svatém půdy klínu!

Ho-hó!“ rozesmál se Gabriel Grub, když si sedl na plochý náhrobní kámen, který byl jeho oblíbeným místem k odpočinku, a vytáhl opletanou butelku. „Rakev o vánocích! Dárek k vánocům. Ho-ho-hó!“ „Ho-ho-hó!“ opakoval hlas, který se mu ozval těsně za zády. Gabriel se trochu polekal, zarazil ruku s butelkou na poloviční cestě k ústům a rozhlédl se. Na dně nejstaršího hrobu kolem nemohlo být klidněji a tišeji než na hřbitově zalitým bledým svitem měsíce. Mrazivá jinovatka se třeptala na náhrobcích a jako šňůrky drahokamů jiskřila na tesaných kamenných ozdobách starého kostela. Na zemi ležel čerstvý, sypký sníh a zakrýval husté řady hrobů povlakem tak bělostným a hladkým, že se zdálo, jako by tu mrtví leželi přikryti jedině svým rubášem. Hluboké ticho posvátného obrazu nerušil ani nejslabší šelest. Jako by byl zamrzl i sám zvuk, tak dýchalo všechno chladem a tichem.

„To byla ozvěna,“ řekl Gabriel Grub a pozdvihl opět butelku k ústům.

„Nebyla,“ pravil hluboký hlas.

Gabriel vyskočil a strnul na místě úžasem a děsem, protože mu při pohledu na postavu, na které jeho zrak spočinul, stydla všechna krev v těle.

Na blízkém stojatém náhrobku seděla podivná, příšerná bytost a Gabriel rázem poznal, že to není tvor z tohoto světa. Dlouhé obludné nohy, které by byly jistě dosáhly až na zem, měla příšera skrčené a zkřížené jedinečně pitvorným způsobem; a nahýma svalnatýma rukama se vzpírala o kolena. Na krátkém kulovitém trupu měl skřet těsnou kazajku, na zádech se mu houpal krátký pláštík; límec mu vybíhal do podivných cípů, které skřetu nahrazovaly nabíraný krejzl nebo nákrčník; a střevíce mu končily dlouhými zakroucenými špicemi. Na hlavě měl klobouk jako homole cukru, se širokánskou střechou, ozdobený jediným perem. Klobouk byl bíle ojínný a skřet vypadal, jako by si byl na tom náhrobku znamenitě hověl posledních dvě stě tři sta let. Seděl bez hnutí jako socha, jazyk měl vyplazený jako na posměch a šklebil se na Gabriela Gruba tak, jak se dovede šklebit jenom skřet.

„To nebyla ozvěna,“ pravil skřet.

(pokračování příště)

Charles Dickens: Kronika Pickwickova klubu (redakčně kráceno)

BULLWAHR

Senzace – kam se doopravdy lepší smůla??

Hasič redakčních požárů (a jiných průšvihů, najmě PC charakteru) M. D. včera nevhodně usedl do pryskyřice. „Nejsou to paty, kam se smůla lepší,“ vykládal důležitě před redakcí Valderonu všem, kteří byli ochotni ho poslouchat.

Ještě krok a šlápnu do
Loutkářskéhostrůdlu.
Foto: Michal Drtina

„Odprejskni kámo. Padre s manekýny nekšeftuje!“

Foto: Michal Drtina

„Cože?! Z poroty vypadla dáma?!“ žasne čistě pánská porota.

Foto: Michal Drtina

Valderon

Valderon testují na loutkách, na sobě a na vás redaktoři, korektoři, fotografové, grafik a PC toreador:
Petra Kosová (Kosa); Petra Kunová (Kuna); František Kaska (Fr);
Ondřej Müller (Ond'a) a Michal Drtina (Smolař).
Valderon děkuje za spolupráci: Janě Wolfové a Adamu Drtinovi.